

SOVĚTSKÁ VOJENSKÁ PEDAGOGIKA — JEJÍ PŘEDMĚT A ÚKOLY

Major Josef Král

1. Sovětská armáda náš vzor; soudruh Stalin o úkolech velitelského sboru v poválečném údobí

Náš pracující lid pod vedením KSČ postavil před velitelský sbor naší lidově demokratické armády velmi důležitý a odpovědný úkol, vybudovat po vzoru slavné Sovětské armády novou, vysoce bojeschopnou armádu, která by byla s to po boku branných sil SSSR a všech lidově demokratických států odrazit každý útok imperialistů na naše mírumilovné národy, každý pokus o ničení našich budovatelských úspěchů. Západní imperialisté by si přáli, aby SSSR a lidově demokratické státy byly slabé a bezbranné. Ovšem s tímto názorem SSSR a lidově demokratické státy nemohou souhlasit a jsou připraveny postavit se útočníkům v plné výzbroji a pohotovosti.

Žádný ze států tábora socialismu a demokracie si nepřeje válku. Sovětský svaz, vůdčí síla tohoto tábora, od samého počátku svého vzniku, počínaje dekretem o míru v r. 1917, bojoval za mír mezi národy. Všecká činnost SSSR a států budujících socialismus se rozvíjí ve znamení politiky míru, mírové budovatelské práce, ve znamení přátelství mezi národy. Zájmy Sovětského svazu, učí nás soudruh Stalin, jsou neoddělitelné od věci míru na celém světě. SSSR a lidově demokratické státy vycházejí v této své politice z názoru, že je možné mírové soužití dvou různých hospodářských soustav. Je k tomu ovšem zapotřebí oboustranné vůle k spolupráci, ochoty plnit přijaté závazky, zachovávat zásadu rovnoprávnosti a suverenity jiných států.

Projevem naprosté neznalosti síly Sovětského svazu jsou názory některých diplomatů a státníků kapitalistických zemí, kteří si vykládají tuto mírovou politiku SSSR a lidově demokratických států jako projev jejich slabosti. O síle a kvalitě Sovětské armády se každoročně názorně přesvědčují diplomatictí zástupci západních kapitalistických států, když přihlížejí mohutným přehlídkám branných sil, pozemních i leteckých, na Rudém náměstí v Moskvě a při přehlídkách branných sil lidově demokratických států.

Soudruh Pervuchin ve svém projevu k Velké říjnové socialistické revoluci poukázal velmi výstižně na sílu Sovětské armády. Soudruh Pervuchin řekl:

„Veliký ruský spisovatel Alexej Maximovič Gorkij napsal, že odvážil-li se evropští kapitalisté, až už definitivně zešilejí strachem před nevyhnutelnou budoucností, přece jenom poslat proti nám své hordy, je třeba, aby je uvítal takový úder slovem i skutkem na jejich hloupé hlavy, který by byl posledním úderem do tupé palice kapitálu, úderem, který ho smete do hrobu, ježž mu právě včas přichystaly dějiny. A tak tomu bude, odvážil-li se agresori přepadnout naši zemi.“ (RP, 8. 11. 1952, str. 4.)

Zárukou toho je síla Sovětské armády stojící pevně na stráž míru, zárukou toho je současně stále rostoucí síla naší armády a branných sil lidově demokratických států.

Příkladem a vzorem pro budování naší nové armády je nám Sovětská armáda, naše osvoboditelka, armáda prvního socialistického státu na světě, armáda budovaná na základech učení Marxe, Engelse, Lenina a Stalina.

Sovětská armáda prošla slavnou cestou bojů a vítězství. Všechna její historie, jak nás učí soudruh Stalin, je živým příkladem hrdinství, bezmezné služby vlasti a skvělého plnění vojenských povinností. Sovětská armáda vyrostla a zakalovala se v bojích s nepřáteli sovětské moci; bila svého nepřítele v letech občanské války a intervence, mohutným úderem odpovídala na provokace japonských imperialistů v údobí mezi první a druhou světovou válkou v rajonu Chasan a řeky Chalchin-Gol, rozbila na hlavu armádu fašistického Německa, Japonska a jejich satelitů, a získala si tím lásku pracujících celého světa. Přístavní dělník ve Francii, Itálii, stejně jako černošský dělník z afrických neb amerických plantáží vidí v ní svou armádu, armádu osvoboditelku.

Sovětská armáda pod přímým vedením soudruha Stalina a vojevůdců stalinské školy získala v bojích s nepřáteli takové zkušenosti, jaké nemá žádná jiná armáda na světě. Naším úkolem je studovat a osvojovat si tyto zkušenosti, jestliže se chceme přiblížit svému vzoru, Sovětské armádě, jestliže chceme být jejím důstojným spojencem.

Ještě do nedávna se škůdci a záškodníci v naší armádě, jako byl Reicin a jeho společníci, všemožně snažili zabránit přijímání sovětských zkušeností. Bdělostí a ostražitostí naší strany byla tato banda včas odhalena a zneškodněna a naše armáda vykročila směle po cestě přejímání a osvojování sovětských zkušeností, sovětské vojenské vědy. Od odhalení těchto zrádců bylo dosaženo značných úspěchů ve výstavbě branných sil našeho pracujícího lidu. Základem práce každého příslušníka našeho velitelského sboru se staly zkušenosti Sovětské armády.

Ministr národní obrany generál armády Alexej Čepička ve svém projevu ve Vojenské akademii řekl:

„Okolnost, že velitelský sbor ve svém celku přistoupil k houževnatému osvojování si zkušeností Sovětské armády, se stala rozhodujícím činitelem při odstraňování všech nedostatků a slabin. Díky tomu je dnes naše armáda bojeschopná a připravena vítězně odrazit jakýkoliv útok.

Bylo by ovšem největší chybou domnívat se, že dnešní stupeň bojeschopnosti armády je konečný. Vybudovat prvotřídní, vysoce bojeschopnou armádu vyžaduje mimo jiné také určité doty. Nutno přiznat, že bylo učiněno jen to nejnutnější, že vlastně byly položeny základy k tomu, aby se naše armáda mohla vydat směle na cestu k nejvyšší bojeschopnosti, k vojenskému mistrovství, jaké představuje nepřemožitelná Sovětská armáda.“ (Generál armády Alexej Čepička: Za další upevnění bojové pohotovosti naší armády, str. 18.)

Je tedy naší hlavní povinností ještě důkladněji se seznamovat se stalinskou vojenskou vědou, se zkušenostmi Sovětské armády a používat jich při výchově a výcviku podřízených.

Seznamovat se a učit se stalinské vojenské vědě ovšem neznamená seznamovat se pouze se zásadami a způsoby organizace a vedení bojů, operací, strategických operací a s jejich politickým a materiálním zajištěním, ale znamená to také osvojovat si způsoby, jak tyto vědomosti předávat svým podřízeným, jak učit a vychovávat své podřízené.

V rozkaze čís. 8 ke Dni Sovětské armády dne 23. února 1946 věnoval soudruh Stalin zvláštní pozornost potřebě naučit se učit své podřízené.

„Od důstojnického sboru se nyní jako ještě nikdy před tím vyžaduje umění dobře učit a vychovávat podřízené. V letech války důstojníci a generálové Sovětské armády dobře ovládli mistrovství řízení vojsk na bitevním poli. Nyní všichni důstojníci a generálové musí dokonale ovládnout mistrovství výcviku a výchovy vojsk v míru.“ (Překlad autora.)

Tento úkol daný soudruhem Stalinem po Veliké vlastenecké válce Sovětské armádě je i úkolem našeho velitelského sboru.

V Sovětské armádě všechny zkušenosti s výchovou a výcvikem armád v mírových podmínkách byly důkladně prostudovány a na základě pečlivého vědeckého rozboru byly zpracovány v jediný celek tvořící základ sovětské vojenské pedagogiky.

2. Sovětská vojenská pedagogika jako věda. Struktura sovětské pedagogiky

Sovětská vojenská pedagogika je věda o výchově a výcviku příslušníků ozbrojených sil Sovětského svazu, o jejich přípravě k uvědomělé, aktivní a dovedné obraně a k boji za komunismus.

Předmětem studia sovětské vojenské pedagogiky je proces bojové a politické přípravy vojsk Sovětské armády.

Sovětská vojenská pedagogika je organickou částí stalinské vojenské vědy. Když soudruh K. J. Vorošilov ve své práci „Geniální vojevůdce Veliké vlastenecké války“ rozbírá obsah pojmu „stalinská vojenská věda“, uvádí jako jednu její část organizaci a přípravu vojsk. Říká:

„... stalinská vojenská věda současně s čistě vojenskými prvky — strategií, operačním uměním, taktikou, organizací a přípravou vojsk — obsahuje i souhrn sociálně politických, ekonomických a morálních faktorů v jejich celku, ...“ (Vorošilov, Stalin a branné síly SSSR, str. 68. Překlad autora podle ruského textu.)

Vidíme tedy, že i příprava vojsk, a tím i věda studující otázky a problémy této přípravy, t. j. vojenská pedagogika, je součástí stalinské vojenské vědy.

Sovětská vojenská pedagogika je současně odvětvím všeobecné pedagogiky, je speciální pedagogikou studující a racionalisující proces bojové a politické přípravy vojsk. Proto základní poznatky týkající se výchovy a výcviku (výuky) čerpá vojenská pedagogika ze všeobecné pedagogiky a na druhé straně některé zkušenosti získané vojenskou pedagogikou stávají se předmětem studia všeobecné pedagogiky, pomáhají rozvoji všeobecné pedagogiky. Vidíme zde tedy úzkou souvislost a spojení mezi všeobecnou pedagogikou jako mateřskou vědou a vojenskou pedagogikou, speciálním odvětvím všeobecné pedagogiky.

Methodologickou základnou sovětské vojenské pedagogiky je marxisticko-leninská filosofie, dialektický a historický materialismus. Kromě učení Marxe, Engelse, Lenina a Stalina o komunismu, řídí se sovětská vojenská pedagogika politikou a směrnicemi Komunistické strany Sovětského svazu a sovětské vlády ve vojenské oblasti, stalinskou vojenskou vědou, předpisy Sovětské armády a rozkazy ministra ozbrojených sil Sovětského svazu.

Sovětská vojenská pedagogika vznikla se vznikem Sovětského státu, se vznikem Sovětské armády, rozvíjela a rozvíjí se s rozvojem ozbrojených sil Sovětského svazu. Jejími zakladateli jsou V. I. Lenin a J. V. Stalin a jejich spolupracovníci a žáci: Frunze, Vorošilov, Bulganin, Vasiljevskij a jiní. To ovšem neznamená, že sovětská vojenská pedagogika

zavrhl a zavrhuje pokrokové pedagogické názory a myšlenky z doby před Velkou říjnovou socialistickou revolucí. Právě naopak, sovětská vojenská pedagogika přistoupila kriticky k dědictví v oblasti pedagogických názorů z dřívější doby, přepracovala je a přejala z nich to, co v nich bylo pokrokové. Tak na příklad pedagogické myšlenky a celý systém výcviku a výchovy vojsk velkého ruského vojevůdce Suvorova byl náležitě oceněn až za sovětského státu, byl prostudován sovětskými vojenskými pedagogy a stal se cenným vkladem pro sovětskou vojenskou pedagogiku. Totéž platí o pedagogických myšlenkách a názorech takových významných ruských vojevůdců, jak byl Petr Veliký, Rumjancev, Kutuzov a jiní.

Sovětská vojenská pedagogika jako všechny ostatní vědy má přísně třídní charakter, neboť pomáhá socialistickému státu, státu dělníků a rolníků v přípravě jeho vlastní armády, Sovětské armády. Sovětská vojenská pedagogika přímo a otevřeně prohlašuje, že je vědou třídní, vědou o komunistické výchově a výuce vojsk. Komunistický světový názor je názor komunistické strany, je názorem nejpokrokovější třídy současné společnosti, třídy dělnické. Sovětská vojenská pedagogika provádí politiku této třídy a její strany, politiku založenou na jediné správném a vědeckém světovém názoru, na dialektickém a historickém materialismu. Proto vojenská pedagogika jdoucí po linii a uskutečňující linii marxisticko-leninské strany je skutečnou vědou, neboť správně chápe objektivní zákonitosti všech jevů výchovy a výuky vojsk.

Pokud se týče struktury, sovětskou vojenskou pedagogiku tvoří:

všeobecný základ sovětské vojenské pedagogiky, určující pojem sovětské vojenské pedagogiky, její předmět a úkoly, vysvětlující základní pojmy této vědy, její třídní charakter, metody a p.;

teorie a praxe sovětské vojenské výuky, t. j. didaktiky, jejímž úkolem je studium vyučovacího procesu a na základě studia zlepšování a zdokonalování tohoto procesu, vytyčení a zevšeobecnění hlavních zásad vojenské výuky, vyučovacích metod a forem organizace výuky vojsk, určení obsahu vojenského vzdělání a vojenské výuky;

teorie a praxe sovětské vojenské výchovy, jejímž úkolem je studium, zlepšování a zdokonalování vojenského výchovného procesu, vytyčení a zevšeobecnění hlavních zásad, metod a organizačních forem vojenské výchovy, nejučinnějších při výchově vysokých morálně politických a bojových vlastností vojáka socialistické armády;

speciální didaktika, t. j. metodika jednotlivých vyučovacích předmětů, jejímž úkolem je na podkladě základních ustanovení všeobecné didaktiky vytyčení a zevšeobecnění nejvýhodnějších metod, organizačních forem a zásad výuky daného vyučovacího předmětu, podle jeho specifčnosti a rázu; mohou být tedy metodiky jednotlivých vyučovacích předmětů odlišné, ovšem hlavní jejich zásady budou společné, neboť všechny se opírají a vycházejí ze všeobecné didaktiky;

organizace, plánování a řízení učebně výchovného procesu, které provádějí vojenská velitelství všech jednotek a vojenských škol, jejich školské orgány a složky;

historie vojenské pedagogiky, mající za úkol dát správnou představu o vývoji vojensko-pedagogických názorů, ukázat na závislost vojenské výchovy a nauky na různých společenských formacích a využít principů a názorů, majících význam i v dnešní době při výchově a výuce armády.

3. Základní prvky sovětské vojenské pedagogiky

Základními prvky sovětské vojenské pedagogiky jsou vojenská výchova, vojenské vzdělání a vojenská výuka (vyučování).

Pod pojmem vojenské výchovy Sovětské armády a rovněž i naší armády je třeba vidět v procesu bojové a politické přípravy příslušníků armády vše to, co je spojeno s vytvářením a prohlubováním a rozvojem vysokých morálně politických a bojových vlastností nového socialistického vojáka. Můžeme tedy říci, že vojenská výchova je cílevědomá, plánovitě v celém životě armády prováděná práce, zajišťující vytváření, prohlubování a rozvoj vysokých morálně politických a bojových vlastností všech příslušníků armády, nepostradatelných pro vojáka socialistického státu.

Úkolem vojenské výchovy je vychovávat žádoucí morálně politické a bojové vlastnosti příslušníků armády. To znamená především vytvářet a prohlubovat a rozvíjet u příslušníků armády světový komunistický názor a hlubokou víru ve správnost našeho díla a ve vítězství komunismu na celém světě.

Je zapotřebí vychovávat příslušníky v duchu socialistického vlastenectví, v duchu hrdosti na pokrokové tradice, na vojenské tradice, v duchu hrdosti na pokrokové národní a vojenské tradice Sovětského svazu a lidově demokratických států, v duchu hrdosti na naše spojení s nepokrokovější armádou na světě, se Sovětskou armádou a armádami lidově demokratických států. Úkolem vojenské výchovy je vychovávat lásku ke své vlasti, k Sovětskému svazu, k pracujícím celého světa, vychovávat lásku k naší vládě a komunistické straně.

Současně s tím je úkolem vojenské výchovy vychovávat u příslušníků armády hlubokou nenávisť k nepřítelům tákora socialismu, především k americkým a anglickým imperialistům, připravujícím novou světovou válku, vychovávat nenávisť k třídnímu nepříteli, ať již je u nás nebo za hranicemi našeho státu.

Vojenská výchova má přesvědčovat příslušníky armády a naučit je jasně vidět přednost socialistické hospodářské soustavy socialistické společnosti a jejího státního zřízení proti kapitalistické společnosti, jejímu hospodářskému a státnímu zřízení.

Úkolem vojenské výchovy je vychovávat vojáka správně chápajícího cíle a úkoly Sovětské armády, naší armády a ostatních lidově demokratických armád, vychovávat u vojáka vědomí vysokého významu a neporušitelnosti vojenské přísahy, pocit osobní odpovědnosti za obranu socialistické vlasti, vychovávat hlubokou víru v sílu a moc armád tákora socialismu, v sílu a moc Sovětské armády.

Vojenská výchova má dále za úkol vychovávat u všech příslušníků armády vysoký stupeň organizovanosti, pevnou železnou, ale uvědomělou vojenskou kázeň, neboť kázeň může být skutečně železná jen tehdy, vychází-li z osobního uvědomění všech příslušníků armády.

Úkolem vojenské výchovy je kromě toho vychovávat u příslušníků armády takové vlastnosti, jako je vysoká fyzická odolnost, aktivnost a iniciativa, chrabrost, hrdinství a pocit osobní odpovědnosti za přesné a včasné plnění všech úkolů.

Vojenská výchova se musí dále zaměřovat na vytváření a rozvíjení takových vlastností, jako je pravdivost, pocit vřelé vojenské družby a

vzájemné pomoci v těžkých momentech jak v boji, tak i v míru, pocit odpovědnosti za obranu svého velitele v boji.

Vojenská výchova má u příslušníků armády vytvářet a rozvíjet správný socialistický poměr k národnímu majetku, lásku ke své zbraní, vychovávat vysokou politickou a vojenskou bdělost a ostražitost a pocit odpovědnosti za zachování vojenského tajemství, za vysokou bojeschopnost celé své jednotky.

Úkolem vojenské výchovy rovněž je pěstovat a rozvíjet u všech příslušníků armády snahu neustále rozvíjet a prohlubovat své morálně politické a bojové vlastnosti, upevňovat a rozšiřovat své znalosti, snahu neustále se zdokonalovat.

Dalším ze základních prvků sovětské vojenské pedagogiky je vojenské vzdělání. „Vojenské vzdělání je souhrn získaných vědomostí ze základů sovětské vojenské vědy, dovedností a návyků uplatnit tyto vědomosti v praxi. Vojenské vzdělání zahrnuje vše to, co má vztah k studiu a osvojování vědomostí vojenské vědy, k získávání dovedností a návyků, získané vědomosti prakticky uplatňovat. Je vyjádřeno soustavou vědomostí z vojenské vědy, získáním dovedností a návyků správného využívání vědomostí neustálým rozvíjením na základě získaných vědomostí vojenských schopností a vyvíjením ušlechtilého úsilí plně postavit své schopnosti a vědomosti do služeb budování bojeschopné armády socialistického státu.

Výchova podřízených a získávání vojenského vzdělání podřízenými se uskutečňuje různými způsoby. Nejsoustavnějším a nejvíce organizovaným způsobem výchovy a vytváření vojenského vzdělání je vojenská výuka (vyučování). Vycvičit vojína znamená vyzbrojit ho vědomostmi sovětské vojenské vědy a vojenské techniky, vyzbrojovat ho dovednostmi a návyky jak nejlépe svých vojenských znalostí a bojové techniky prakticky používat, a kromě toho současně rozvíjet jeho morálně politické a bojové vlastnosti, které potřebuje jako voják socialistického státu.

Můžeme tedy říci: „Vojenská výuka je cílevědomá a organizovaná společná pracovní činnost důstojníka a podřízených vojáků (žáků), při níž se důstojník zaměřuje na předávání určitých vědomostí, dovedností a návyků svým podřízeným a na rozvíjení vysokých morálně politických a bojových vlastností u podřízených, které má mít příslušník armády socialistického státu.“

Podřízení si musí uvědoměle, aktivně a pevně osvojovat potřebné vědomosti, dovednosti a návyky a používat jich ve své každodenní praktické činnosti. Jinými slovy řečeno: „Vojenská výuka je cílevědomé a organizované uskutečňování úkolů vojenské výchovy a vojenského vzdělání.“

Ovšem pojmy vojenská výchova, vojenské vzdělání, vojenská výuka nemůžeme chápat odděleně, nýbrž jako pojmy těsně spojené, závislé jeden na druhém. Není na příklad možné oddělovat vojenskou výuku od vojenské výchovy a naopak, neboť učit vojska znamená současně i jejich výchovu a na druhé straně vychovávat znamená vytvářet nezbytné předpoklady pro úspěšnou, usilovnou výuku.

Vedoucí úlohu v přípravě vojsk zaujímá vojenská výchova. Náš pokrokový myslitel a veliký pedagog Jan Amos Komenský ukazoval a vyzdvihoval velikou sílu výchovy, bojoval proti názorům popírajícím tuto roli výchovy:

„... je sotva tak pošpiněné zrcadlo, říká J. A. Komenský, aby aspoň trochu nepřijímalo obraz, sotva je tak drsná tabule, aby na ní nebylo možno vůbec nic napsat. Prachem nebo skvrnami zašpiněné zrcadlo musí se však napřed vyčistit a drsnou tabuli ohoblovat...“

Bylo by chybné se domnívat, že v každé armádě je vojenská výchova schopna plnit své vůdčí poslání. Při hodnocení účinnosti a rozhodujícího postavení výchovy musíme mít na zřeteli uspořádání společnosti, vládnoucí třídu této společnosti, již armáda slouží. V soudobých kapitalistických armádách není výchova schopna plnit své poslání, neboť k dosažení vysokých morálních a bojových vlastností a kvalit armády nestačí pouze náležitě organisovaná výchova. K dosažení takových vlastností je nezbytně nutné, aby výchova byla vedena v zájmu širokých mas pracujícího lidu, je nezbytně nutné provést revoluční změnu buržoasních pořádků. Proto t. zv. výchova v soudobých kapitalistických armádách zůstává fakticky bezmocná, neboť její cíle jsou v přímém rozporu se zájmy širokých mas pracujících, z nichž se armáda mobilisuje. V důsledku toho i morální stav těchto armád je velmi nízký.

Naproti tomu v socialistické armádě, kde se výchova opírá o nové společenské poměry, které osvobodily pracující lid od starých kapitalistických hospodářských a politických rozporů, a kde nové uspořádání společnosti a státu vyjadřuje jednotnou vůli dělnické třídy a ostatních pracujících měst a venkova, dostává výchova rozhodující sílu a význam v přípravě armády. Přesvědčivým důkazem toho jsou vysoké morální a bojové kvality Sovětské armády, které se tak jasně projevíly za Veliké vlastenecké války. Proto jediné výchova odpovídající pokrokovým zájmům dělnické třídy a ostatních pracujících může mít rozhodující postavení při budování armády. Takovou výchovou je naše socialistická, komunistická výchova.

4. Základní rozdíl mezi sovětskou vojenskou pedagogikou a systémem vojenské výchovy a výcviku v buržoasních armádách.

Přednosti sovětské vojenské pedagogiky

Bylo již řečeno, že sovětská vojenská pedagogika jako každá jiná věda má historický, třídní a stranický ráz. Klasikové marxismu-leninismu nejednou ukazovali, že výchova, vzdělání a vyučování v třdní společnosti mají třídní a stranický ráz. Třídní ráz každé filosofické teorie, stranickost každé vědy přesvědčivě dokázal V. I. Lenin ve své knize „Materialismus a empiriokriticismus“, kterou byly rozbity všechny teorie o nestrannosti filosofie a vědy.

Soudruh Stalin nás učil, že vzdělání je zbraň, jejíž účinek závisí na tom, kdo ji drží ve svých rukou a proti komu je tato zbraň namířena.

V kapitalistických státech je tato zbraň v rukou vykořisťovatelské třídy, v rukou buržoasie, která veškerou výchovu a výcvik armády organisuje tak, aby to vyhovovalo jejím vykořisťovatelským záměrům, aby se armáda stala poslušným nástrojem k potlačování vlastní dělnické třídy, koloniálních a jiných národů. Staví tedy buržoasie před armádu cíl zajistit pomocí bodáků další existenci odumírající a hniující kapitalistické společnosti, potlačení zákonitého společenského vývoje. Kapitalistické armády jsou vychovávány k víře ve věčnost kapitalistického řádu, příslušníkům armády je vtoukána do hlavy lež hlásající, že kapitalistické

zřízení je nejvyšší a poslední stupeň vývoje lidské společnosti, že je nedokonalějším zřízením na světě.

Buržoasní vojenská výchova, výcvik a vzdělání spočívají na nevědeckých základech, na idealistických názorech. Příslušníci těchto armád jsou olupováni různými nátoženskými předsudky, především pokud se týče vývoje lidské společnosti, vzniku a cíle válek a p. Důkazem toho je, že výchova armády je do značné míry svěřována kněžím.

Buržoasie vychovává svou armádu v duchu nenávisti člověka k člověku, pěstuje a rozvíjí v armádě nejpodlejší rasové teorie, kopie rasových teorií rozšiřovaných fašistickými německými pohlaváry. V tom v současné době obzvláště vyniká americká buržoasie. Výchova je v americké armádě zaměřena především na umělé vypěstovávání nenávisti k národům, které se zbavily nebo se pokoušejí zbavit kapitalistického společenského zřízení, především k národům Sovětského svazu a lidově demokratických států.

Pozvednutí morálního ducha své armády se snaží dosáhnout tím, že povolují příslušníkům své armády drancování a olupování obsazených území a jejich obyvatelstva. Jako příklad tohoto jednání může sloužit rozkaz vydaný před útokem na Seul bývalým vrchním velitelem amerických intervenčních vojsk v Koreji, v kterém byla povzbuzována „morálka“ příslušníků intervenčních vojsk příslibem, že po dobytí tohoto korejského města bude po několik dní dáno k dispozici intervenčním vojskům.

Pravým opakem tohoto způsobu výchovy a výcviku je výchova a výcvik v Sovětské armádě a v armádách lidově demokratických států. V Sovětském svazu a lidově demokratických státech je státní moc v rukou nejpokrokovější třídy, třídy dělnické, která pod vedením komunistické strany organizuje výchovu a výcvik armády tak, aby pomáhala rozvoji vítězství nových pokrokových myšlenek, aby v armádě měla ochránce své budovatelské práce, své cesty k socialistické a komunistické budoucnosti. Sovětská vojenská pedagogika jako věda o výchově a výcviku vojsk plní tedy úkoly pokrokové, úkoly směřující k zajištění vítězství socialismu a komunismu na celém světě.

Sovětská vojenská pedagogika v protikladu k buržoasní vojenské pedagogice je skutečnou vědou, neboť jejím základem je vědecký světový názor — dialektický a historický materialismus. Všechny pojmy a jevy, ať se týkají kterékoliv oblasti činnosti člověka, jsou příslušníkům Sovětské armády a lidově demokratických armád vysvětlovány pravdivě a vědecky.

Na základě sovětské vojenské pedagogiky jsou vojáci Sovětské armády a armád lidově demokratických států vychovávaní v duchu tradic Velké říjnové socialistické revoluce jako vojáci armády osvobozených dělníků a rolníků, armády diktatury proletariátu, armády osvobození pracujících celého světa. Proto pracující lid těchto zemí miluje svou armádu, váží si jí a pečuje o ni.

Výchova a výcvik, prováděné na základě sovětské vojenské pedagogiky, jsou zaměřeny na budování armády mající za úkol ne dobyvačné cíle, ale záštitu svobody a nezávislosti svých národů, mající za úkol upevnění přátelství mezi národy těchto států.

Výchova a výcvik Sovětské armády a armád lidově demokratických států je prováděna v duchu internacionalismu, v duchu úcty k národům jiných zemí.

Soudruh Stalin o tom říká: „Síla naší Rudé armády, soudruzi, spočívá v tom, že je od prvního dne svého vzniku vychovávána v duchu internacionalismu, v duchu úcty k národům jiných zemí, v duchu lásky a úcty k dělníkům všech zemí, v duchu zachování a upevnění míru mezi zeměmi.“ (J. V. Stalin: O třech zvlátnostech Rudé armády. Sebrané spisy, díl 11, str. 21 až 26.)

Vidíme tedy, že sovětská vojenská pedagogika ve srovnání s buržoasní je skutečnou vědou správně odrážející objektivní zákonitosti všech jevů výchovy a výcviku vojsk, že její úkoly jsou pokrokové, zaměřené na přípravu armády zajišťující další společenský vývoj svých národů směrem k socialistické a komunistické společnosti.

5. Závěr

Sovětský svaz a lidově demokratické státy provádějí důsledně politiku míru mezi národy. Nepřehlíží při tom ovšem ani horečné zbrojení a přípravy imperialistů k nové světové válce namířené především proti těmto státům. Proto budují a zdokonalují své armády. Příkladem a vzorem k tomuto budování je nám slavná Sovětská armáda, naše osvoboditelka. Naše armáda dosáhla ve své práci významných úspěchů zásluhou přejímání sovětských zkušeností.

Byly položeny základy k tomu, aby naše armáda dosahovala stále vyššího stupně bojovosti a vojenského mistrovství po vzoru nepřemožitelné Sovětské armády.

Naším úkolem je studovat ještě houževnatěji sovětskou vojenskou vědu, jejíž součástí je také sovětská vojenská pedagogika. Sovětská vojenská pedagogika je věda o výchově a výcviku příslušníků ozbrojených sil a o jejich přípravě k uvědomělé, aktivní a dovedné obraně socialistické vlasti, k boji za kcmunismus.

Methodickou základnou sovětské vojenské pedagogiky je marxistickoleninská filosofie. Sovětská vojenská pedagogika vznikla a rozvíjela se se vznikem a rozvojem Sovětské armády. Jejími zakladateli jsou V. I. Lenin, soudruh Stalin a jejich žáci. Sovětská vojenská pedagogika využila po kritickém zpracování i pokrokových pedagogických prvků s úspěchem uplatňovaných vynikajícími vojevůdci v dobách před Velkou říjnovou socialistickou revolucí.

Sovětská vojenská pedagogika má přísně třídní charakter, neboť pomáhá socialistickému státu, státu dělníků a rolníků v přípravě jeho armády hájící zájmy a cíle pracujících proti záměrům kapitalistů.

Sovětská vojenská pedagogika ve srovnání s buržoasní živědou je skutečně vědou správně odrážející objektivní zákonitosti všech jevů výchovy a výcviku vojsk, neboť její základnu tvoří marxistickoleninská věda. Jestliže úkolem výchovy a výcviku imperialistických armád je zajistit vládnoucí třídě možnost beztržného vykořisťování a potlačování pracujících vlastní země a koloniálních národů, vychovávat a cvičit armádu pro imperialistické výboje, je úkolem sovětské vojenské pedagogiky organisovat přípravu armády zajišťující další společenský vývoj národů Sovětského svazu k socialismu a komunismu, jejich budovatelskou práci a mír mezi národy.

